

PERSEPSI GURU TERHADAP HUBUNGAN GAYA KEPEMIMPINAN
PENGETUA DAN IKLIM SEKOLAH DI KAJANG

OLEH

SUHASNI BIN DOLLAH

Tesis ini Dikemukakan Kepada Sekolah Pengajian Siswazah Universiti Putra
Malaysia Sebagai Memenuhi Keperluan Untuk Ijazah Master Sains

Jun 2004

Abstrak tesis dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan sebahagian syarat bagi mendapatkan Ijazah Master Sains

PERSEPSI GURU TERHADAP HUBUNGAN GAYA KEPEMIMPINAN
PENGETUA DAN IKLIM SEKOLAH DI KAJANG

Oleh:

Suhasni bin Dollah
Jun 2004

Pengerusi : Prof. Madya Dr. Haji Zakaria Kasa, Ph.D

Fakulti : Pengajian Pendidikan

Tujuan kajian ini adalah untuk mengenal pasti hubungan gaya kepemimpinan pengetua dengan iklim sekolah berdasarkan persepsi guru. Sampel kajian terdiri daripada 208 guru terlatih dari lima buah sekolah menengah kebangsaan dalam bandar Kajang, Selangor.

Instrumen *Leadership Behaviour Description Questionnaire* (LBDQ) telah digunakan untuk mengkaji persepsi guru terhadap gaya kepemimpinan pengetua manakala instrumen *CFK School Climate Profile* digunakan untuk mengkaji persepsi guru terhadap iklim sekolah. Kajian ini berfokus terhadap dua gaya kepemimpinan, iaitu gaya kepemimpinan demokratik dan gaya kepemimpinan autokratik.

Hasil dapatan kajian mendapati bahawa pengetua sekolah dalam bandar Kajang mempunyai aras gaya kepemimpinan demokratik dan autokratik yang tinggi dan begitu juga dengan iklim sekolah. Secara keseluruhannya, kajian ini mendapati tidak wujud hubungan yang signifikan antara persepsi guru terhadap gaya kepemimpinan pengetua dengan iklim sekolah ($r=0.10$, $p>0.05$).

Selain itu, tidak wujud hubungan yang signifikan antara gaya kepemimpinan demokratik dan autokratik dengan iklim sekolah ($r=0.17$, $r=0.13$, $p>0.05$). Namun begitu, analisis pekali korelasi Pearson menunjukkan wujud hubungan yang signifikan antara gaya kepemimpinan pengetua autokratik dengan iklim sekolah bagi faktor persekitaran ($r=0.20$, $p<0.05$) dan proses pengurusan ($r=0.21$, $p<0.05$). Daripada dapatan kajian, dapat disimpulkan bahawa tidak wujud hubungan antara persepsi guru terhadap gaya kepemimpinan pengetua dengan iklim sekolah.

Abstract of the thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in partial fulfilment of the requirement for the Degree of Master of Science

TEACHER' PERCEPTION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE
LEADERSHIP STYLE OF SCHOOL PRINCIPALS AND THE SCHOOL
CLIMATE IN KAJANG

By

Suhasni bin Dollah
June 2004

Chairman : Prof. Madya Dr. Haji Zakaria Kasa, Ph.D
Faculty : Educational Studies

The objective of this study is to identify relation between principals' leadership style and school's climate based on teachers perception. The sample size of this study consisted of 208 trained teachers from five schools in the town of Kajang, Selangor.

The Leadership Behaviour Description Questionnaire (LBDQ) instrument was used to measure the teachers' perception of their principals' leadership style while the CFK School Climate Profile was used to measure the schools' climate. The study focused on two leadership styles, namely democratic and autocratic leaderships.

The findings showed that principals in Kajang were perceived to demonstrate high democratic and high autocratic leadership style and school climate was also found to be high. On the whole, this study showed that there was no significant relationship between the principal's leadership style with the school's climate ($r=0.10$, $p>0.05$). The study also showed that there was no significant correlation between autocratic leadership and democratic leadership

to school climate ($r=0.17$, $r=0.13$, $p>0.05$). However, Pearson correlation analysis showed that there was a significant relationship between leadership style and environmental factors and administration process factors of the school climate ($r=0.20$, $p<0.05$; $r=0.21$, $p<0.05$). From the findings of this study, we can conclude that there is no significant relationship between the principal's leadership style and school climate.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah bersyukur ke hadrat Ilahi kerana dengan izin-Nya saya dapat menyiapkan tesis master ini sebagai memenuhi syarat untuk mendapatkan Ijazah Master Sains.

Terima kasih tidak terhingga kepada Prof. Madya Dr. Haji Zakaria Kasa, Professor Dr. Zaidatol Akmaliah Lope Pihie, dan Prof. Madya Dr. Aida Suraya Hj. Md. Yunus selaku penyelia tesis ini yang begitu teliti menyemak, memberi teguran, tunjuk ajar serta nasihat bagi menyempurnakan tesis Master Sains (Pentadbiran Pendidikan).

Penulis juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua yang terlibat terutamanya guru-guru dan pengetua-pengetua sekolah dalam bandar Kajang yang memberikan kebenaran dan kerjasama dalam menyempurnakan kajian selidik. Semoga kerjasama yang diberikan akan mendapat balasan daripada Allah S.W.T.

Akhir sekali, penulis mengharapkan semoga penyelidikan ini dapat mencapai objektifnya dan memberi manfaat kepada penyelidik akan datang.

Wassalam

Suhasni bin Dollah (GSO 6065).

Saya mengesahkan bahawa jawatankuasa pemeriksa bagi Suhasni bin Dollah telah mengadakan pemeriksaan akhir pada 30 hb. April 2004 untuk menilai tesis Master Sains beliau yang bertajuk “Persepsi Guru Terhadap Hubungan Gaya Kepemimpinan Pengetua dan Iklim Sekolah di Kajang” mengikut Akta Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1980 dan Peraturan-peraturan Universiti Putra Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1981. Jawatankuasa pemeriksa memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahkan ijazah tersebut. Anggota Jawatankuasa Pemeriksa adalah seperti berikut:

Mohd. Majid Konting, Ph.D.

Professor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Haji Zakaria Kasa, Ph.D.

Professor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Zaidatul Akmaliah Lope Pihie, Ph.D.

Professor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Aida Suraya Hj. Md. Yunus, Ph.D.

Prof. Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

MAD NASIR SHAMSUDIN , Ph.D.

Profesor/Timbangan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

Tesis ini telah diserahkan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Master Sains. Anggota Jawatankuasa Penyelia adalah seperti berikut:

Haji Zakaria Kasa, Ph.D.

Professor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Zaidatol Akmaliah Lope Pihie, Ph.D.

Professor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Aida Suraya Hj. Md. Yunus, Ph.D.

Prof. Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

AINI IDERIS, Ph.D.

Profesor/Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

PENGAKUAN

Saya mengaku bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang telah diberi penghargaan di dalam tesis. Saya juga mengaku bahawa tesis ini tidak dimajukan untuk ijazah-ijazah lain di Universiti Putra Malaysia atau di institusi-institusi lain.

SUHASNI BIN DOLLAH

Tarikh:

DAFTAR KANDUNGAN

	HALAMAN
ABSTRAK BAHASA MELAYU	ii
ABSTRAK BAHASA INGGERIS	iv
PENGHARGAAN	vi
PENGESAHAN	vii
PENGAKUAN PENYERAHAN TESIS	viii
PENGAKUAN	ix
DAFTAR KANDUNGAN	x
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xvi
SENARAI CARTA	xvii
SENARAI SINGKATAN	xviii
BAB	
1	PENDAHULUAN
1.1	Pengenalan 1
1.2	Pernyataan Masalah 6
1.3	Objektif Kajian 8
1.4	Soalan dan Hipotesis Kajian 9
1.5	Kepentingan Kajian 10
1.6	Batasan Kajian 11
1.7	Definisi Istilah 11
	1.7.1 Persepsi 11
	1.7.2 Gaya Kepemimpinan 12
	1.7.3 Iklim Sekolah 13
BAB	
2	KAJIAN-KAJIAN LITERATUR
2.1	Pengenalan 15
2.2	Perkembangan Teori Kepemimpinan 15
	2.2.1 Kajian Ohio 25
	2.2.2 Grid Pengurusan Oleh Blake dan Mouton 28
	2.2.3 Jenis Kepemimpinan 29
	2.2.4 Gaya Kepemimpinan Demokratik 31
	2.2.5 Gaya Kepemimpinan Autokratik 33
2.3	Teori Iklim Organisasi 34
	2.3.1 Iklim Tertutup 34
	2.3.2 Iklim Terbuka 35
	2.3.3 Konsep Iklim Sekolah 37

2.3.4	Model Iklim Sekolah	40
2.4	Sintesis Teori Yang Digunakan Dalam Konteks Kajian	45
2.4.1	Sintesis Teori Kepemimpinan	45
2.4.2	Sintesis Model Iklim Sekolah	46
2.5	Kajian-kajian Lepas Gaya Kepemimpinan Pengetua Dengan Iklim Sekolah	47
2.6	Kajian-kajian Lepas Gaya Kepemimpinan Pengetua Dengan Faktor Demografi	53
2.7	Kajian-kajian Lepas Iklim Sekolah Dengan Faktor Demografi	56
2.8	Kerangka Konsep Kajian	58

BAB

3 METADOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	60
3.2	Reka Bentuk Kajian	60
3.3	Populasi Dan Persampelan	61
3.4	Saiz Sampel	62
3.5	Teknik Persampelan	63
3.6	Instrumentasi	64
3.7	Kesahan Dan Kebolehpercayaan Soal Selidik	69
3.7.1	Kesahan Soal Selidik	69
3.7.2	Kebolehpercayaan Soal selidik	69
3.8	Kajian Rintis	70
3.9	Pengumpulan Data	72
3.10	Penganalisan Data	74

BAB

4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	82
4.2	Perbezaan Dapatan Daripada Kumpulan <i>Respondent</i> Berbanding Dengan Kumpulan <i>Non-respondent</i>	82
4.3	Ciri-ciri Demografi Responden	85
4.3.1	Jantina Responden	86
4.3.2	Umur Responden	87
4.3.3	Pengalaman Mengajar Keseluruhan Responden	87
4.4	Gaya Kepemimpinan Pengetua	88
4.4.1	Aras Gaya Kepemimpinan Demokratik Pengetua	90
4.4.2	Aras Gaya Kepemimpinan Autokratik Pengetua	92
4.5	Iklim Sekolah	94
4.6	Dapatan Pengujian Hipotesis	96

4.6.1	Perbezaan Persepsi Guru Terhadap Gaya Kepemimpinan Pengetua Berdasarkan Faktor Demografi	96
4.6.2	Perbezaan Persepsi Guru Terhadap Iklim Sekolah Berdasarkan Faktor Demografi	99
4.6.3	Hubungan Antara Persepsi Guru Terhadap Gaya Kepemimpinan Pengetua Dengan Iklim Sekolah	102

BAB

5 RUMUSAN, PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	106
5.2	Ringkasan	106
5.3	Rumusan Dapatan Kajian	110
5.4	Perbincangan	111
5.5	Kesimpulan	120
5.6	Implikasi Kajian	122
5.7	Cadangan	123
5.8	Cadangan Kajian Lanjutan	125

BIBLIOGRAFI